

APLIKACJA RADCOWSKA

Etyka zawodu radcy prawnego

Joanna Helios, Wioletta Jedlecka, Piotr Ochman

KOLOKWIUM USTNE

APLIKACJE PRAWNICZE

Wolters Kluwer

APLIKACJA RADCOWSKA

Etyka zawodu radcy prawnego

Joanna Helios, Wioletta Jedlecka, Piotr Ochman

KOŁOKWIUM USTNE

APLIKACJE PRAWNICZE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 10 sierpnia 2022 r.

Recenzent

Dr hab. Iwona Sierpowska, prof. SWPS

Wydawca

Dagna Kordyasz

Redaktor prowadzący

Joanna Olówek

Opracowanie redakcyjne

Joanna Ośka

Projekt okładek serii

Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2022

ISBN 978-83-8286-743-5

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 728 313 462

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	17
---------------------	----

Wstęp	19
-------------	----

Część I

ETYKA RADCY PRAWNEGO

Kazus 1

Dochodzenie wynagrodzenia od klienta na drodze sądowej a tajemnica zawodowa	33
--	----

Kazus 2

Wykorzystanie informacji i dokumentów klienta w postępowaniu sądowym przeciwko klientowi	37
---	----

Kazus 3

Tajemnica negocjacji, w których radca prawny nie brał udziału	39
--	----

Kazus 4

Dowód z korespondencji elektronicznej zawierającej ustalenia ugodowe	43
---	----

Kazus 5

Informowanie o wykonywaniu zawodu w przedsiębiorstwie byłego klienta	45
---	----

Kazus 6 Pozyskiwanie klientów za pośrednictwem podmiotów trzecich	49
Kazus 7 Pozyskiwanie klientów za pośrednictwem portalu społecznościowego	53
Kazus 8 Reklama działalności na mapie informacyjnej i telebimie.....	57
Kazus 9 Podział kosztów zastępstwa procesowego z klientem	61
Kazus 10 Wynagrodzenie <i>pro bono</i> a wynagrodzenie za pomyślny wynik sprawy	65
Kazus 11 Dodatkowe wynagrodzenie za pomyślny wynik sprawy	67
Kazus 12 Stosowanie przez byłego pracodawcę zasad rozliczeń kosztów zastępstwa prawnego	71
Kazus 13 Wspólne opinie a niezależność i samodzielność zawodu radcy prawnego	75
Kazus 14 Używanie tytułu zawodowego na portalu społecznościowym przez radcę prawnego niewykonyującego zawodu	77
Kazus 15 Korzystanie z wizytówek przez aplikantów radcowskich	79

Kazus 16 Wyznaczenie tymczasowego pełnomocnika a specjalizacja radcy prawnego	81
Kazus 17 Zakres obowiązków radcy prawnego świadczącego pomoc prawną dla spółdzielni	85
Kazus 18 Łączenie zawodu radcy prawnego z funkcją prezesa zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	87
Kazus 19 Informowanie o wykonywaniu zawodu na stroju kolarskim	89
Kazus 20 Funkcja mediatora w Centrum Mediacji przy KNF a reprezentowanie klientów indywidualnych w sporach frankowych	91
Kazus 21 Zakres obowiązków radcy prawnego świadczącego pomoc prawną dla Powiatowego Urzędu Pracy oraz powiatu	93
Kazus 22 Obowiązki radcy prawnego w przypadku reprezentowania klienta w sporze z adwokatem	95
Kazus 23 Świadczenie obsługi prawnej byłemu p.o. dyrektora podmiotu leczniczego w sporze przeciwko tej jednostce	97
Kazus 24 Świadczenie pomocy prawnej dla spółek grupy kapitałowej	99

Kazus 25 Reprezentowanie klientów w sporach przeciwko podmiotowi lecniczemu obsługiwaneemu przez radcę prawnego	103
Kazus 26 Reprezentowanie pracodawcy w sporze przeciwko radcy prawnemu zatrudnionemu w tym samym podmiocie	105
Kazus 27 Obowiązek wyłączenia się od prowadzenia spraw w organie administracji publicznej	109
Kazus 28 Reprezentacja stron przeciwnych przez radców prawnych z jednej kancelarii	113
Kazus 29 Świadczenie pomocy prawnej na rzecz gminy oraz spółki komunalnej	117
Kazus 30 Prowadzenie kancelarii radcy prawnego a świadczenie usług w zakresie ochrony danych osobowych	121
Kazus 31 Wynajem powierzchni biurowych przez kancelarię radców prawnych	125
Kazus 32 Przeprowadzenie szkolenia a udzielenie pomocy prawnej stronie przeciwnej	129
Kazus 33 Obowiązek zatrudnionego radcy prawnego wydania opinii o innym radcy prawnym	131

Kazus 34 Przekazanie informacji dotyczących planów klienta innemu klientowi	135
Kazus 35 Łączenie funkcji członka rady nadzorczej i świadczenia pomocy prawnej na rzecz spółki	137
Kazus 36 Sprzeczność interesów a udzielenie pełnomocnictwa substytucyjnego	139
Kazus 37 Pełnomocnik pokrzywdzonego w sprawie karnej a przesłuchanie w charakterze świadka	143
Kazus 38 Świadczenie pomocy prawnej na rzecz gminy a wyznaczenie do prowadzenia sprawy z urzędu przeciwko niej	145
Kazus 39 Zlecenie prowadzenia sprawy a zatrudnienie małżonka radcy prawnego w jednostce samorządu terytorialnego	147
Kazus 40 Kontynuacja świadczenia pomocy prawnej po zamknięciu kancelarii	151
Kazus 41 Miesięczne wynagrodzenie ryczałtowe a koszty zastępstwa prawnego	155
Kazus 42 Dbłość o godność zawodu w życiu prywatnym	159
Kazus 43 Wpływ zachowania radcy prawnego przed wpisem na listę	163

Kazus 44 Świadczenie pomocy prawnej na rzecz partnerów biznesowych klienta	167
Kazus 45 Łączenie funkcji inspektora ds. zamówień publicznych i radcy prawnego u jednego pracodawcy	169
Kazus 46 Dopuszczalność prowadzenia nieprawniczej działalności gospodarczej przez radcę prawnego wykonującego zawód w ramach stosunku pracy.....	173
Kazus 47 Świadczenie pomocy prawnej na rzecz spółek holdingowych	177
Kazus 48 Przekazanie klientowi danych finansowych radcy prawnego	181
Kazus 49 Udzielenie audytorowi informacji na temat toczących się spraw sądowych klienta	183
Kazus 50 Zadawanie pytań świadkowi – radcy prawnemu co do okoliczności objętych tajemnicą zawodową.....	187
Kazus 51 Dopuszczalność złożenia NIK wyjaśnień w zakresie regulacji umownych tworzonych przez radcę prawnego w związku z kontrolą klienta	191

Część II

ZASADY WYKONYWANIA ZAWODU RADCY PRAWNEGO

Kazus 1	
Zakres czasowy obowiązywania tajemnicy zawodowej aplikanta radcowskiego	195
Kazus 2	
Obowiązek przedłożenia w ramach kontroli skarbowej dokumentów finansowych radcy prawnego	197
Kazus 3	
Świadczenie pomocy prawnej on-line	201
Kazus 4	
Tajemnica zawodowa a zeznania na okoliczność ustaleń dokonywanych z klientem w procesie odszkodowawczym	205
Kazus 5	
Tajemnica obrończa a zeznania radcy prawnego w sprawie o podział majątku	207
Kazus 6	
Wykorzystanie w procesie karnym nagrań rozmowy telefonicznej obrońcy z klientem	211
Kazus 7	
Zwolnienie radcy prawnego z tajemnicy zawodowej lub obrończej przez sejmową komisję śledczą oraz komisję do spraw usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych	213
Kazus 8	
Obowiązki radcy prawnego w związku z zawarciem umowy z klientem	217

Kazus 9 Dokumentacja i korespondencja radcy prawnego a kontrola dokonywana przez pracodawcę	219
Kazus 10 Obowiązek zachowania tajemnicy przez aplikanta radcowskiego	221
Kazus 11 Ujawnienie tajemnicy zawodowej przez radcę prawnego, przeciwko któremu toczy się postępowanie wyjaśniające lub dyscyplinarne	225
Kazus 12 Przeszukanie kancelarii w związku ze sprawą klienta	229
Kazus 13 Fakty i twierdzenia strony wyrażone w piśmie procesowym a tajemnica zawodowa	233
Kazus 14 Zwolnienie z tajemnicy zawodowej przez sędziego mianowanego przez „neo-KRS”	235
Kazus 15 Obowiązek informowania o stanie sprawy klienta zakładu ubezpieczeń	237
Kazus 16 Zasady organizacji wideokonferencji przez radcę prawnego	239
Kazus 17 Dodatkowe wynagrodzenie z tytułu kosztów zastępstwa procesowego po ustaniu stosunku pracy w państwowej jednostce budżetowej	241

Kazus 18 Porozumienie z klientem o podziale kosztów zastępstwa procesowego a żądanie zasądzenia kosztów w pełnej wysokości	243
Kazus 19 Dodatkowe wynagrodzenie radcy prawnego w przypadku występowania w postępowaniu odwoławczym przed Krajową Izbą Odwoławczą	245
Kazus 20 Dopuszczalność informowania innych radców prawnych o możliwości naruszenia wobec nich zasad etyki i wykonywania zawodu przez innego radcę prawnego	247
Kazus 21 Proporcjonalne wynagrodzenie z tytułu świadczenia pomocy prawnej w jednostce budżetowej	249
Kazus 22 Posługiwanie się tytułem zawodowym „radcy prawnego” (mecenasa)	251
Kazus 23 Zatrudnienie radcy prawnego na dwóch różnych stanowiskach w tym samym podmiocie	253
Kazus 24 Kwalifikacje osoby pełniącej funkcję koordynatora	255
Kazus 25 Obowiązek udostępnienia ubezpieczycielowi dokumentacji klienta	257
Kazus 26 Zatrudnienie radcy prawnego w kancelarii adwokackiej	259

Kazus 27 Kontynuowanie spraw z urzędu przez radcę prawnego zarejestrowanego jako osoba bezrobotna	261
Kazus 28 Uiszczanie składki i zawieszenie wykonywania zawodu a status osoby bezrobotnej	263
Kazus 29 Świadczenie pomocy prawnej na kilku etatach i w różnych formach łącznie	265
Kazus 30 Konsekwencje postępowania radcy prawnego naruszającego dobra osobiste członków spółdzielni	267
Kazus 31 Adwokat niewykonyjący zawodu jako przełożony radcy prawnego	269
Kazus 32 Ocena pracy radcy prawnego przez spółkę	271
Kazus 33 Faktura a koszty zastępstwa pełnomocnika z urzędu zasądzone od drugiej strony	273
Kazus 34 Współpraca radcy prawnego ze spółką z ograniczoną odpowiedzialnością oraz jej klientami	275
Kazus 35 Uprawnienia aplikanta radcowskiego przed upływem 6 miesięcy aplikacji oraz po jej ukończeniu	277
Kazus 36 Wspólne wykonywanie zawodu z prawnikiem zagranicznym	279

Kazus 37 Przystąpienie do spółki cywilnej świadczącej usługi związane z ochroną danych osobowych z osobami niebędącymi radcami prawnymi	281
Kazus 38 Zakończenie świadczenia pomocy prawnej i zwrot dokumentów klienta	283
Kazus 39 Zatrudnienie radcy prawnego na stanowisku zastępcy dyrektora departamentu legislacji	285
Kazus 40 Świadczenie pomocy prawnej w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej	287
Kazus 41 Radca prawny zatrudniony na podstawie umowy o pracę a obrona w sprawie o wykroczenie skarbowe	289
Kazus 42 Sprzedaż usług radcy prawnego przez Internet	291
Kazus 43 Instrukcje klienta w sprawie z urzędu	293
Kazus 44 Ochrona dóbr osobistych radcy prawnego	295
Kazus 45 Realizacja obowiązku szkoleniowego przez radcę prawnego wykonywającego zawód jako adwokat europejski w innym kraju	297
Kazus 46 Ustna umowa o świadczenie pomocy prawnej	299

Kazus 47	
Powołanie radcy prawnego do komisji antymobbingowej	301
Kazus 48	
Obowiązek stosowania się do poleceń klienta przy sporządzaniu opinii	303
Kazus 49	
Wynagrodzenie zastępcy radcy prawnego	305
Kazus 50	
Kodeks Etyki Prawników Europejskich a KERP	307
Kazus 51	
Umowa o dodatkowe honorarium za pomyślny wynik sprawy z podmiotem zagranicznym	309
Kazus 52	
Odpowiedzialność radcy prawnego za ujawnienie tajemnicy zawodowej przez pracowników kancelarii	311
Kazus 53	
Rozliczenie środków klienta	313
Kazus 54	
Zasady przechowywania akt sprawy	315
Kazus 55	
Zwolnienie z obowiązku wykonywania funkcji obrońcy z urzędu	317
Wybrana literatura	319
Wybrane źródła prawa	323

WSTĘP

Pojęcie etyki zawodowej jest utożsamiane z pojęciem deontologii, czyli zbiorem zasad etycznych regulujących obowiązki w pewnej dziedzinie, głównie związanej z zawodem¹. Termin „etyka zawodowa” odnoszony jest do spisanych norm, które odpowiadają na pytanie, jak ze względów moralnych przedstawiciele danego zawodu powinni, a jak nie powinni postępować². Etyka zawodowa jest ważnym zagadnieniem moralności i zawiera w sobie etykę danej zbiorowości, deklarowane i stosowane wartości. Etyka zawodowa odnosi się do zespołu norm i zobowiązań wymaganych od reprezentantów określonego zawodu. Etyka ta jest teorią odpowiedzialnej, a tym samym moralnie dobrze realizowanej pracy, tj. wykonywanej dzięki sprawnościom, które warunkują efektywną pracę. Sam zespół tych sprawności kształtuje się proporcjonalnie do tego, jak pojmuje się pracę. Poza tym efekty działań są odczuwalne zarówno dla osób, które podejmują działania w sferze zawodowej, jak i dla tych, którzy odczuwają skutki tych działań. Wśród czynników decydujących o treści etyki zawodowej istotną rolę odgrywają tradycje danego zawodu oraz wartości moralne związane z jego funkcjonowaniem. Ważne są przy tym hierarchie wartości, które istnieją w każdym systemie moralności zawodowej. Warto zauważyć, iż etyka zawodowa ma zasadnicze znaczenie przy wykonywaniu zawodów społecznie wartościowanych pozytywnie, a przy tym dotyczących odpowiedzialności

¹ S. Blackburn, *Oksfordzki słownik filozoficzny*, Warszawa 1997.

² I. Lazari-Pawłowska, *Etyki zawodowe jako role społeczne* [w:] I. Lazari-Pawłowska, *Etyka. Pisma wybrane*, Ossolineum 1992, s. 84.

wobec drugiego człowieka i dobra wspólnego³. Na etykę zawodową składają się obowiązki zawodowe uzasadniane poprzez cele przypisywane zawodowi oraz wartości wiążące się nieodłącznie z jego wykonywaniem. Te cele lub wartości powiązane są z relacjami, w jakie wchodzi przedstawiciel danego zawodu z osobami, na których rzecz świadczy pomoc prawną, albo z rolą, jaką pełnią przedstawiciele określonego zawodu w strukturze społecznej. Etyka niektórych zawodów poddaje się łatwiej wyjaśnieniu za pomocą kategorii relacji, a etykę innych zawodów łatwiej z kolei wyjaśnić przy wykorzystaniu kategorii roli. Zawody prawnicze z całą pewnością różnią się między sobą dość istotnie, a różnice między nimi mogą być właściwie wyjaśnione właśnie przy wykorzystaniu wskazanych kategorii: roli i relacji. Zgodnie z kategorią relacji zasadnicze znaczenie mają interakcje społeczne, w których biorą udział przedstawiciele zawodu i osoby korzystające z ich usług. Jeśli chodzi o zawód prawniczy, to najbliższy typowi relacji opartej na trosce jest zawód radcy prawnego, obok zawodu adwokata. Pomoc prawna przez nich świadczona polega na tym, że klient oddaje swoje sprawy w ręce profesjonalisty, zdaje się na jego wiedzę i doświadczenie, ponadto żywi nadzieję, że prawnik nie nadużyje zaufania, z jakim powierzone mu zostały sekretne sprawy. Ten typ relacji powstaje w związku z koniecznością rozwiązania istotnych spraw człowieka, nawet z egzystencjalnego punktu widzenia. Materialną podstawą tej relacji jest w szczególności wykorzystanie w interesie klienta wiedzy i umiejętności prawnika, element zaś zaufania i oczekiwanie na częstokroć życiową poradę, powodują, że jest to relacja niezwykle złożona. Nie powinna ona mieć jednakże charakteru zbyt osobistego, ponieważ wtedy trudno o zachowanie przez prawnika realnej niezależności przy ocenie spraw klienta, a także ma to wpływ na zależność od własnych emocji prawnika wynikających ze zbyt głębokiego zaangażowania⁴. Jeśli chodzi o prawników, to ich rolę społeczną wyznaczają społeczna doniosłość zadań, które realizują, ich miejsce w strukturze zawodowej, a ponadto charakter czynności zawodowych wykonywanych w ramach określonego zawodu.

³ P. Sobański, B. Kmieciak, *Prawno – etyczne aspekty wykonywania zawodu adwokata w III Rzeszy*, „Palestra” 2021/1–2, s. 131.

⁴ J. Leszczyński, *Etyka zawodowa prawników*, „Kwartalnik Etyka Prawnicza” 2015/2016/1 (163), s. 27.

Część I

ETYKA RADCY PRAWNEGO

Kazus 1

DOCHODZENIE WYNAGRODZENIA OD KLIENTA NA DRODZE SĄDOWEJ A TAJEMNICA ZAWODOWA

Radca prawny wszczął postępowanie sądowe, w ramach którego dochodzi wynagrodzenia od podmiotu, na rzecz którego świadczył pomoc prawną. W ocenie byłego klienta radcy prawnego dochodzone roszczenie jest nienależne, natomiast radca prawny w toku sprawy ujawnia szczegóły prowadzonych spraw. Były klient powziął wątpliwość, czy tego rodzaju zachowanie radcy prawnego nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego (czy nie jest ujawnianiem tajemnicy zawodowej)? Proszę ocenić postępowanie radcy prawnego.

Przepisy Kodeksu Etyki Radcy Prawnego nie odnoszą się wprost do kwestii zachowania tajemnicy zawodowej w sytuacji wszczęcia przez radcę prawnego postępowania, którego przedmiot dotyczy sporu związanego ze świadczoną pomocą prawną (w tym zwłaszcza sporu o zapłatę wynagrodzenia). Artykuł 16 KERP przewiduje jednak zakaz wykorzystywania przez radcę prawnego informacji i dokumentów objętych tajemnicą zawodową również „w interesie własnym”. Przywołany art. 16 KERP obejmuje sytuacje, w których nie dochodzi do ujawnienia przez radcę prawnego informacji objętych tajemnicą, ale do skorzystania z nich we własnym interesie bądź w interesie innej osoby.

Skorzystanie przez radcę prawnego w interesie własnym z informacji czy też dokumentów objętych tajemnicą zawodową będzie

mieć miejsce np. w przypadku, gdy radca prawny, który przygotowuje dokumentację dla transakcji handlowej dokonywanej przez spółkę giełdową, poweźmie informacje mogące wpływać na kurs akcji tejże spółki i stosownie do nich zbędzie lub nabędzie te akcje. Korzystaniem z informacji w interesie własnym nie będzie z kolei np. ujawnienie przez radcę prawnego informacji w procesie o zapłatę przeciw klientowi, który nie wywiązał się z obowiązku uiszczenia wynagrodzenia na rzecz radcy prawnego za świadczenie usług prawnych. Interes w rozumieniu tego postanowienia to wszak korzyść, pożytek lub zysk radcy prawnego, a nie pokrycie wynagrodzenia za uprzednio wykonane usługi.

Radca prawny ma możliwość dochodzenia przed sądem przeciwko swojemu klientowi roszczeń o wynagrodzenie za udzieloną pomoc prawną, jednak w trakcie prowadzonego w tym przedmiocie postępowania radca prawny nie może ujawniać informacji objętych tajemnicą zawodową. Ujawnienie przez radcę prawnego, w toku wszczętego procesu sądowego, okoliczności objętych tajemnicą zawodową może zostać uznane za postępowanie sprzeczne z prawem oraz z zasadami etyki, a tym samym może stanowić podstawę pociągnięcia radcy prawnego do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Naruszenia tajemnicy zawodowej nie stanowi natomiast powołanie się przez radcę prawnego w toku prowadzonego procesu na sam fakt udzielenia pomocy prawnej konkretnemu podmiotowi oraz wskazywanie na wykonanie na rzecz danego podmiotu konkretnej usługi. W celu dochodzenia roszczeń o zapłatę przeciwko swojemu klientowi radca prawny może bowiem wykorzystać wystawiane przez siebie dokumenty finansowe (faktury, rachunki itp.) oraz ujawniać informacje objęte tego rodzaju dokumentacją.

Tajemnica zawodowa radcy prawnego nie obejmuje tego rodzaju danych, które zgodnie z wymogami przepisów prawa należy umieszczać na dokumentach finansowych dla celów rozliczeniowych lub podatkowych (faktury, rachunki itp.). Tajemnicą zawodową nie są w związku z tym objęte w szczególności dane identyfikujące klienta i ogólna informacja o rodzaju wykonanej przez radcę prawnego

usługi, tj. dane niezbędne do ustalenia podstawy opodatkowania, powstania obowiązku podatkowego, ustalenia stawki podatku albo innego elementu konstrukcyjnego podatku.

Kazus 2

WYKORZYSTANIE INFORMACJI I DOKUMENTÓW KLIENTA W POSTĘPOWANIU SĄDOWYM PRZECIWKO KLIENTOWI

Czy dopuszczalne jest przedstawienie w postępowaniu sądowym dokumentów, wydruków i innych środków dowodowych, jakie zostały wytworzone przez radcę prawnego przy wykonywaniu usługi na rzecz danego klienta, w celu dochodzenia od tego klienta zapłaty wynagrodzenia?

Kodeks Etyki Radcy Prawnego nie reguluje *expressis verbis* kwestii zachowania tajemnicy zawodowej w sytuacji wszczęcia przez radcę prawnego postępowania, którego przedmiot dotyczy sporu związanego ze świadczoną pomocą prawną (w tym zwłaszcza sporu o zapłatę wynagrodzenia). Artykuł 16 KERP przewiduje jednak zakaz wykorzystywania przez radcę prawnego informacji i dokumentów objętych tajemnicą zawodową również „w interesie własnym”. Przywołany art. 16 KERP obejmuje sytuacje, w których nie dochodzi do ujawnienia przez radcę prawnego informacji objętych tajemnicą, ale do skorzystania z nich we własnym interesie bądź w interesie innej osoby.

Wykorzystanie informacji i dokumentów objętych tajemnicą zawodową w interesie własnym nastąpi przykładowo, jeżeli radca prawny przygotowując dokumentację w związku z transakcją handlową dokonywaną przez spółkę giełdową, poweźmie informacje mogące wpływać na kurs

akcji tejże spółki, w konsekwencji czego dokona obrotu tymi akcjami. Korzystaniem z informacji w interesie własnym nie będzie z kolei np. ujawnienie przez radcę prawnego informacji w procesie o zapłatę przeciw klientowi, który nie wywiązał się z obowiązku uiszczenia wynagrodzenia na rzecz radcy prawnego za świadczenie usług prawnych. Interes w rozumieniu tego postanowienia to wszak korzyść, pożytek lub zysk radcy prawnego, a nie pokrycie wynagrodzenia za uprzednio wykonane usługi.

Należy mieć jednocześnie na uwadze, iż tajemnica zawodowa radcy prawnego nie obejmuje tego rodzaju danych, które zgodnie z wymogami przepisów prawa należy umieszczać na dokumentach finansowych dla celów rozliczeniowych lub podatkowych (faktury, rachunki itp.). Tajemnicą zawodową nie są w związku z tym objęte w szczególności dane identyfikujące klienta i ogólna informacja o rodzaju wykonanej przez radcę prawnego usługi, tj. dane niezbędne do ustalenia podstawy opodatkowania, powstania obowiązku podatkowego, ustalenia stawki podatku albo innego elementu konstrukcyjnego podatku.

Radca prawny ma jednakże możliwość dochodzenia przed sądem przeciwko swojemu klientowi roszczeń o wynagrodzenie za udzieloną pomoc prawną. W trakcie prowadzonego w tym przedmiocie postępowania radca prawny nie może ujawniać informacji objętych tajemnicą zawodową. Ujawnienie przez radcę prawnego, w toku wszczętego procesu sądowego, okoliczności objętych tajemnicą zawodową może zostać uznane za postępowanie sprzeczne z prawem oraz z zasadami etyki, a tym samym stanowić podstawę pociągnięcia radcy prawnego do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Naruszenia tajemnicy zawodowej nie stanowi natomiast powoływanie się przez radcę prawnego w toku prowadzonego procesu na sam fakt udzielenia pomocy prawnej konkretnemu podmiotowi oraz wskazywanie na wykonanie na rzecz danego podmiotu konkretnej usługi. W celu dochodzenia roszczeń o zapłatę przeciwko swojemu klientowi radca prawny może bowiem wykorzystać wystawianie przez siebie dokumenty finansowe (faktury, rachunki itp.) oraz ujawniać informacje objęte tego rodzaju dokumentacją.

Kazus 3

TAJEMNICA NEGOCJACJI, W KTÓRYCH RADCA PRAWNY NIE BRAŁ UDZIAŁU

Czy w przypadku, gdy w piśmie adresowanym bezpośrednio do klienta radcy prawnego, zawierającym propozycje ugodowe, zastrzeżono poufność, radca prawny, który nie brał czynnego udziału w negocjacjach, może przedstawić takie pismo, jako dowód w sprawie cywilnej, toczącej się pomiędzy jego klientem a autorem tegoż pisma?

Przepis zawarty w art. 21 KERP stanowi swego rodzaju *superfluum*, czyli pewnego rodzaju nadmiar, wobec treści art. 72¹ § 1 Kodeksu cywilnego¹. Obowiązek poszanowania przez radcę prawnego tajemnicy negocjacji ma bowiem źródło nie w art. 21 KERP, ale właśnie w przywołanym art. 72¹ § 1 k.c. Artykuł 72¹ § 1 k.c. stanowi, że „Jeżeli w toku negocjacji strona udostępniła informacje z zastrzeżeniem poufności, druga strona jest obowiązana do nieujawniania i nieprzekazywania ich innym osobom oraz do niewykorzystywania tych informacji dla własnych celów, chyba że strony uzgodniły inaczej”. Paragraf 2 cytowanego artykułu mówi zaś, że: „W razie niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązków, o których mowa w § 1, uprawniony może żądać od drugiej strony naprawienia szkody albo wydania uzyskanych przez nią korzyści”. Artykuł 21 KERP powtarza niejako zacytowaną regulację Kodeksu cywilnego, gdyż czytamy w nim, że: „Radca prawny obowiązany jest zachować w tajemnicy, także wobec sądów i innych organów orzekających w sprawie, przebieg i treść pertraktacji ugodowych, w których brał czynny udział”.

¹ Ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm.).

Publikacja zawiera odpowiedzi na pytania obowiązujące na kolokwium ustnym z etyki radcy prawnego, zasad wykonywania zawodu oraz organizacji i funkcjonowania samorządu radców. Kazusy dotyczą regulacji wynikających z:

- ustawy o radcach prawnych,
- Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,
- Zbioru Stanowisk Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu,
- regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego,
- innych istotnych dla poruszanej materii aktów prawnych.

Książka będzie pomocna w poszukiwaniu własnych odpowiedzi na niełatwe i kontrowersyjne pytania pojawiające się w związku z wykonywaniem tego niezwykle ważnego zawodu prawniczego.

Joanna Helios – doktor habilitowana nauk prawnych, prof. UWr; radca prawny OIRP we Wrocławiu.

Wioletta Jedlecka – doktor habilitowana nauk prawnych, prof. UWr; radca prawny OIRP we Wrocławiu.

Piotr Ochman – doktor nauk prawnych; rzecznik dyscyplinarny ds. Studentów i Doktorantów UWr; radca prawny OIRP we Wrocławiu.

9788382867435 W01P01

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

ISBN 978-83-8286-743-5

9 788382 867435

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSCLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 89 ZŁ (W TYM 5% VAT)